

основі кадастрової еколого-економічної оцінки включених до його складу територій та об'єктів, що проводиться відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України», та спеціальних такс, які затверджуються Кабінетом Міністрів України (ст. 65 Закону України «Про природно-заповідний фонд України»). Отже в нормативно-правовому регулюванні є недоліки, які тягнуть за собою багато непорозумінь при визначенні виду юридичної відповідальності в окремих випадках, також необхідність подальшого більш глибокого дослідження цього питання, в результаті якого буде розроблено і запропоновано відповідні пропозиції щодо вдосконалення законодавства із задекларованих проблем для уникнення колізій.

### **Список використаних джерел:**

1. Про природно-заповідний фонд України : Закон України від 16 червня 1992 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 34. – Ст. 502.
2. Ковтун О. М. Деякі аспекти юридичної відповідальності за порушення законодавства про природно-заповідний фонд України / О. М. Ковтун // Вісн. Акад. праці та соц. відносин Федерації профспілок України. – 2001. – № 3. – 153-157.
3. Мірошніченко А. М./ Земельне право України : // Навчальний посібник. – К: Алерта, ЦУЛ, 2011. – 678 с.

**Лук'ян В.О.**

*студент,*

*Науковий керівник: Струтинська-Струк Л.В.*

*кандидат юридичних наук, доцент,*

*Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича*

### **ДЖЕРЕЛА АЛЬТЕРНАТИВНИХ ЕНЕРГОРЕСУРСІВ В УКРАЇНІ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ**

У ХХІ столітті все більш нагальною стає потреба у збільшенні обсягів використання альтернативних енергоресурсів як на національному рівні так і у міжнародному масштабі. Це зумовлюється, насамперед, тим що для більшості країн головною проблемою залишається загроза енергетичної та екологічної кризи. За даними Independent statistics and Analysis тільки на 2007–2008 рр. запас нафти становить 1258 млрд. барелів, природного газу – 175,14 трлн. куб. м, вугілля – 909064 млн. тон. Проте використання традиційних енергоресурсів за рік складає для нафти – 31,2 млрд. барелів, для природного газу – 3,032 трлн. куб. м, для вугілля – 6417,144 млн. тон. За приблизними прогнозами багатьох іноземних ЗМІ цих запасів вистачить людству на 40-50 років [1].

Саме тому провідні держави світу намагаються запровадити використання альтернативних джерел замість традиційних енергоресурсів. Яскравим прикладом успішної реалізації такого підходу на сьогодні є Норвегія. Ця країна, яка для початку використовувала доходи від газу і нафти для розрахунку із своїми боргами, нині відкладає всі гроші видобутого газу на майбутнє, майже не споживає газ всередині країни, переходить на всі можливі види альтернативної енергетики, і активно планує заробляти на використанні виснажених родовищ газу та нафти для захоронення світових викидів вуглецю вже через кілька років. В енергетичному балансі вироблених у Норвегії джерел енергії до 50% посідає саме видобутий природний газ. Проте, норвежці активно використовують для потреб населення енергію, вироблену в основному завдяки гідроелектростанціям, що для держави є вже сталою практикою [2].

Досить новим джерелом у деяких країн світу альтернативних енергоресурсів стають геотермальні води. Нині 58 країн використовують тепло своїх геотермальних ресурсів не тільки для виробництва електроенергії, а й безпосередньо у вигляді тепла [3].

Таким чином, в Україні у зв'язку з інтеграцією в Європейський простір та сучасною ситуацією вуглевидобутку на Донбасі актуальним стає реформування законодавства в аспекті альтернативних джерел енергоресурсів.

На національному рівні варто би було, по-перше, запровадити збільшення фінансування в тому числі за рахунок іноземних інвестицій, грантових проектів та фондів саме екологічної та економічної освіти, підвищення рівня екологічної свідомості громадян, розширення доступу до екологічної інформації. Адже, відповідно до цілі першої розділу третього Основних Зasad (Стратегій) державної екологічної політики України на період до 2020 року зазначається, що головним завданням держави є створення національної інформаційної системи охорони навколишнього природного середовища. Освітні заходи для суспільства та, особливо, для уповноважених органів державної влади стануть запорукою для ефективного реформування законодавства в екологічній сфері.

Окрім того, збільшення бюджетних та місцевих видатків на дослідження сучасного стану енергоресурсів та створення відносно новітніх сприятиме ефективності досягнення першої стратегічної цілі та дозволить виконати завдання, які визначаються в її рамках.

Так, доволі ефективною на прикладі багатьох іноземних держав стало би реальне запровадження на законодавчому рівні загального податку або державного мита на автомобілі, що працюють на традиційному паливі. Це стимулює перехід населення на електричну автотехніку, окрім того, використовуючи досвід Німеччини, покупці даних засобів пересування зможуть отримати певну доплату за таке придбання. Також нормативно

доцільно закріпити оптимальну максимальну ціну. Це повинно стосуватися і громадських транспортних засобів.

По-друге, створення нової та вдосконалення існуючої екологічної законодавчої бази щодо альтернативних енергоресурсів повинно передбачати певні спеціальні тарифи та квоти на електроенергію з відновлюваних джерел, ефективність встановлення яких підтверджується практикою багатьох країн ЄС.

Дані тарифи включатимуть обов'язок регіональних або національних енергопостачальників купувати електроенергію, вироблену з відновлюваних джерел та повне переоснащення діючих електростанцій, а також сприятиме будівництву нових гідроелектростанцій, вітряних та геотермальних електростанцій. А квоти передбачатимуть заохочення на використання приватним сектором промислового виробництва нетрадиційних джерел енергії 60-75% від загального споживання енергії для виготовлення продукції.

По-третє, для ефективної реалізації даних реформ необхідно започаткувати в Україні загальнодержавну програму переходу на енергозбереження всіма споживачами (державними установами, приватними особами, комунальними підприємствами та іншими особами). Дана програма може також включати штрафні санкції за недодержання всіх необхідних екологічних нормативів та вимог. Необхідним в межах даної реформи є також створення контрольного органу державної влади та інспекцій, компетенція яких була би спрямована на здійснення нагляду за частковим переходом більшості установ, підприємств, організацій та навіть приватного сектору на альтернативні джерела енергії.

Отож, на нашу думку, запровадження ефективного та дієвого нормативного регулювання, а також вдосконалення чинного екологічного законодавства є суспільно важливим для економіки нашої держави у найближчому майбутньому. Для покращення стану навколишнього середовища та інтенсифікації іноземного інвестування у розвиток вітчизняного виробництва альтернативних енергоресурсів ми повинні використовувати зарубіжний досвід, дотримуватися стратегічних цілей державної екологічної політики України належним чином та реформувати національне законодавство.

### **Список використаних джерел:**

1. Традиційні енергоносії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.patriot-nrg.ua/ukr/alternatives/view/4>
2. Як розпоряджатися ресурсами країни. Досвід Норвегії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nv.ua/ukr/opinion/belkova/chomu-ukrajina-mozhe-navchitisja-u-norvegiji-258434.html>
3. Электроэнергетика и охрана окружающей среды. Функционирование энергетики в современном мире. Геотермальная энергетика. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://energetika.in.ua/ru/books/book-5/part-1/section-2/2-8>